

Darshu
דרשו'ה' יעונו
בין מוסדות החינוך
ועידוד לימוד התורה

כ"ד אלול ר"תשע"ח

יומא דהילולא של הח"ח

זכויות ליום הדין

מצטרפים ללימוד 'הדף היומי בהלכה'

ביומא דהילולא של
'החפץ חיים'
יום שישי כ"ד אלול

עם ישראל מתאחד בכל רחבי תבל ליום תפילה ולימוד עולמי:
'הדף היומי בהלכה' ב'משנה ברורה', 'תורה אור' ואמירת פרק תהילים

תפילה מיוחדת על ציונו של מרנא 'החפץ חיים' זיע"א בראדן ביומא דהלולא
לכל המשתתפים ביום הלימוד פקס לשליחת שמות 077-3183343

מרנא

ד ד ד

הַסְפָּא קְדִישָׁא

"הַחֲפִיץ חַיִּים" זִיע"א

באחת משיחותיו בראש השנה בהיכל ישיבת חברון אמר מרו הגה"צ רבי ליב חסמן זצוק"ל: זכורני מעשה שהיה באספת רבנים גדולה ונשא בעל 'החפץ חיים' זצוק"ל את דבריו שם והביא משל למלך גדול הנוסע ויוצא מעיר מלכותו, מלזים אותו כל שריו והמושלים בעיר, עד שמגיע לעיר השנייה של הבירה, ועיר זו כבר פחותה מהראשונה בכמות ובאיכות, שם כבר אין לא שרים גדולים ולא מושלי מדינה, אלא מנהיג העיר עם הסרים למשמעתו. והעיר השלישית אליה בא המלך עוד יותר קטנה ופחותה מזו, אבל גם שם מתנהג אותו סדר.

המשיך מרו 'החפץ חיים' ואמר, כשחרב בית המקדש וגלינו מארצנו גם השכינה כביכול בגלות, ומרפבת מלך מלכי המלכים נוסעת מדור דור קרוב לאלפים שנה. היה דור של תנאים לוו את מרפבת המלך בדורם בכבוד והדר כראוי. והדורות מתמעטים והולכים וכך המשיכו ללוות את מרפבת המלך.

וכעת באה המרפבה בדורנו אנו - עיר קטנה ואנשים בה מעט, אין קצין ושומר ומושל, עניים בשכל ודלים במעשים, אבל א"א להשתמט מכבוד מלכותו ולקבל את פניו עד ביאת גואל צדק במהרה. מה דורשים מאתנו? כל מנהיג בקהילתו עליו לרומם כבוד שמים באמצעות השפעתו על קהלתו. לתת כבוד למלך מלכי המלכים.

הוסיף רבי ליב, **ביום זה של המלכת הקב"ה משל עלינו בעקר - בני הישיבה לומדי התורה לתת כבוד למלך הכבוד!**
(אור יהל ח"א ע' רל"ב)

קִירָאוּ וְחִידְקוּ:

אַל תִּזְרְקוּ אֲבָנִים!

הַמְשָׁגִית דְּלִיקוּד הַגַּה"צ רַבִּי נְתַן וְכַטְפוּיָגֵל וַצ"ל מְבִיא אֶת הַדְּבָרִים בְּנֶרְסָא מַעֲט שׁוֹנָה. בְּעִירָה הָאֲחֵרוֹנָה שְׁהִיו בּוֹרֵי עִם, אָמַר רֹאשׁ הַכֶּפֶר לְאֶפְרַיִם, הָאוֹרֶחַ שְׁמַגִּיעַ כְּעַת לְכַפֵּר הוּא אוֹרֶחַ חֹשׁוֹב בְּבִקְשָׁה מִמְּכֶם אֵל תִּזְרְקוּ עֲלֵינוּ אֲבָנִים... מַה הִיא הַקְּבֵלַת פְּנִים שְׁלֵנוּ לְהַקְבֵּ"ה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה? מַה דוֹרְשִׁים מֵאַתָּמוּ? "וְאוֹרֶחַ נֵיט קִיּוֹן שְׁטִינְיָעַר - אֵל תִּזְרְקוּ אֲבָנִים - אַךְ בַּד' אֵל תִּמְרְדוּ".

הוֹסִיף הַמְשָׁגִית וְהַסְבִּיר בְּכַכֵּי: רֹאשׁ הַכֶּפֶר דָּרַשׁ מֵהָאֶפְרַיִם שְׂיַדְעוּ שְׁהֵם מְתַעַסְקִים עִם "מֶלֶךְ"! עֶקֶר רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא לְדַעַת שְׁמַתְעַסְקִים עִם "מֶלֶךְ"! תְּבַקֵּשׁ, תִּתְפַּלֵּל, אָבֵל תִּזְכֹּר שְׂאֵתָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ! בְּנֵי אָדָם מְתַפַּלְלִים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וּמְקוּיִם שְׁהַתְּפִלוֹת יִתְקַבְּלוּ. סֵתָם אֲנָשִׁים, חוֹשְׁבִים וּמְבַקְשִׁים עַל עֲצָמָם. אֲנָשִׁים בְּדַרְגָּה גְבוּהָה יוֹתֵר, חוֹשְׁבִים עַל הַשָּׁנִי. הַגְּבוּהִים יוֹתֵר, חוֹשְׁבִים עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל. אָבֵל מַה הָעֶקֶר?

הָעֶקֶר הוּא לְדַעַת לְפָנֵי מִי אַתָּה מְדַבֵּר! יוֹמִים רַצוּף תִּזְכֹּר וְתַחֲיֶיהָ שְׂאֵתָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ וְלֹא לְזֶרֶק עַל הַמֶּלֶךְ אֲבָנִים!
(לְקַט רִשִּׁימוֹת)

הַתְּבוֹנְנוֹת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה...

אָחַד מִתְּלַמְדֵי מְרוֹן הַחֶפְצֵי חַיִּים סִפֵּר, כִּי פַעַם בֵּיוֹם הַשָּׁנִי שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה הֶרְגִישׁ שֶׁהַחֶפְצֵי חַיִּים יֵצְאוּ מִחוּץ לְעִיר מֵאַחֲרֵי הַשְּׂדוֹת וְהַתִּישֵׁב עַל אֲבָן גְּדוֹלָה. כְּשֶׁהַתְּלַמִּיד הֶרְהִיב עֵז בְּנִפְשׁוֹ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו וְלִרְאוֹת מַה מַּעֲשֶׂהוּ, הֵלֵךְ מְרוֹן הַחֶפְצֵי חַיִּים לְקִרְאָתוֹ וְאָמַר לוֹ: הֲלֹא יוֹם הַדִּין הַיּוֹם, וְאִיפֹה הֵן מִדּוֹת הָאֲהָבָה וְהִירְאָה שְׁלִי? בְּלִי הַתְּבוֹנְנוֹת בְּגִדְלוֹת ד' אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְמַעְלוֹת אֱלֹהִים, הֲלִכְתִּי לְהַתְּבוֹנוֹ קֶצֶת בְּזֶה.

(תְּנוּעַת הַמוֹסֵר ח"ד ע' 67)

שִׁיתְפִּלְלוּ בְּמַחְצָתְנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה

ספר הגה"צ רבי זאב צ'צ'יק זצ"ל: פעם באו שני בחורים ללמד בישיבת ראדין ומחסר מקום ואפשרות סרבה ההנהלה לקבלם. הבחורים נכנסו לקבל ברכה מִמְרֹן 'הַחֲפִיץ חַיִּים'. תוך כדי שיחה נודע לו שהם נכדי הצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצוק"ל. קרא 'הַחֲפִיץ חַיִּים' להנהלת הישיבה ובקש לאפשר בכל זאת לתלמידים להתקבל בישיבה.

כשנשאל מדוע הוא כל כך משתדל עבורם שלא כהרגלו, השיב מִרֹן 'הַחֲפִיץ חַיִּים': כִּינֹן שְׂמֵתִקְרִיבִים יְמֵי הַדִּין רְצוּנוֹ עַז שֶׁנִּכְדָּיו שֶׁל סַגּוֹרֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל יִתְפַּלְלוּ בְּמַחְצָתוֹ יַחד עִם כָּל בְּנֵי הַיְּשִׁיבָה.

(שמענו מהגרמ"מ שולזינגר זצ"ל)

יֵשׁ שִׂרְפָה וְהוֹלָכִים לִישׁוֹן!?

כותב הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל: שמעתי מהרב אשר רבינסקי תלמיד ישיבת ראדין שהיה פעם בראש השנה אחר הצהריים אצל מִרֹן 'הַחֲפִיץ חַיִּים' עם עוד כמה בחורים ואמר להם מִרֹן: 'הַמְּשָׁנָה בְּרוּרָה' מביא בשם 'הירושלמי' שמי שיֵשׁוּן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה יֵשׁוּן מְזוּלוֹ. טַעַם הַדָּבָר, שְׁנֵה דוֹמָה לְבַעַל הַבַּיִת שֶׁפָּרְצָה שִׂרְפָה בְּבֵיתוֹ, וּבְעוֹד כָּלֵם צוֹעֲקִים מִיָּם! מִיָּם! הוּא שׁוֹכֵב לוֹ בְּמִטָּתוֹ וְיֵשׁוּן שָׁנָה מְתוּקָה...

בְּשָׂמִים דְּנִימֵי אֶת הָאָדָם, הַסַּגּוֹרִים רְצִימֵי בְּהִילוּת לְהַבִּיא עוֹד זְכִיּוֹת כְּדֵי לְהַכְרִיעַ אֶת הַכֶּף, וְאֵלוֹ הַבַּעַל דִּין עֲצָמוֹ, הָאָדָם - הוֹלֵךְ לִישׁוֹן...

(קול דודי דופק ע' רס"ב)

"שִׁירְבוּ זְכוּתֵינוּ"

רבי גבריאל דברשבילי זצ"ל ספר שפעם נסע לקראת ראש השנה לבקר בישיבת ראדיו את אחיו שלמד בשיבה וזכה לשמע מפיו של מרן 'החפץ חיים' את הדברים הללו:

מדוע שילד מגיע למצוות אומרים שהוא: "בר מצוה" ואלו על מי שעושה עברות אומרים שהוא "בעל עברה"? ההסבר הוא, "בעל" זה מלשון בעל לאשה שיכולים להתגרש על ידי גט, אדם שעובר עברה יכול להתגרש ולפרש מהעברה לכן קוראים לו "בעל" עברה. אבל "בר מצוה" הוא בן של המצוה, ובן לא יכול להתגרש מאביו לעולם.

בסעודת ליל ראש השנה הזמן רבי גבריאל לסעד על שלחנו של מרן 'החפץ חיים'. פשהגיעו לאכילת הרמון אמר מרן 'החפץ חיים': "יהי רצון שִׁירְבוּ זְכוּתֵינוּ פרמון" ושאל מהי הבקשה, הרי חז"ל אומרים אפלו ריקנים שבוך מלאים מצוות פרמון?

אלא, זכיות הם ענין לעצמו ומצוות הם ענין לעצמו. יושב יהודי בשעור דף היומי ולא דבר לשון הרע, הוא קים הרבה מצוות של מניעת דבורים האסורים. אבל זכיות זה ענין אחר ועליהם אנחנו מבקשים: "שִׁירְבוּ זְכוּתֵינוּ פרמון". (מאיר עיני ישראל)

לְשַׁרְשׁ אֶת הַשְּׂנֵאָה

הגאון רבי יעקב נימן זצ"ל אמר: פדאי להזכיר מה שאמר מרן 'החפץ חיים' תמיד בערב ראש השנה: לשוב בלב שלם ולהגיע לתשובה אמתית קשה מאד בזמן פנה, אבל לכל הפחות ישתדל כל אחד ואחד בימים הנוראים לעבר על מדותיו ולהתפיס עם חברו ולשרש את השנאה שיש לאדם על חברו, ובזכות זה גם הקב"ה יעבר על פשעינו.

(דרכי מוסר ע' שס"ב)

פרקי תהילים:

ידיך עשונני ויכוננני הבינני ואלמדנה מצותיה: יראיה יראוני וישמחו כי לדברך יחלתי: ודעתי ד' כי צדק משפטיה ואמונה עזיתני: יהי נא תסדך לנחמני כאמרתך לעבדך: יבאוני רחמיך ואחיה כי תורתך שעשעי: יבשו זדים כי שקר עותונני אני אשית בפקודיה: ישובו לי יראיה וידעי עדתיה: יהי לבי תמים בחקיה למען לא אבוש:

שָׁרִים רַפּוּנִי חַנּוּם וּמְדַבְרֶךָ פֶּתַח לִבִּי: שֵׁשׁ אֲנֹכִי עַל אֲמַרְתְּךָ כַּמוּצָא שָׁלַל רַב: שֶׁקֶר שָׁנְאַתִּי וְאַתְעֵבָה תּוֹרַתְךָ אֱהַבְתִּי: שִׁבְעַת בַּיּוֹם הִלְלִיתֶךָ עַל מִשְׁפָּטֶיךָ צְדָקָה: שְׁלֹמֹה רַב לֵאחֲבִי תּוֹרַתְךָ וְאִין לְמוֹ מְכַשׁוֹל: שְׁבַרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ ד' וּמִצּוֹתֶיךָ עֲשִׂיתִי: שְׁמְרָה נַפְשִׁי עֲדִיתֶךָ וְהַבֵּם מֵאֵד: שְׁמַרְתִּי פְקוּדֶיךָ וְעֲדִיתֶךָ כִּי כָל דְרָכֶיךָ נִגְדָּה:

רֹאה עֵנִי וְחַלְצֵנִי כִּי תּוֹרַתְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי: רִיבָה רִיבִי וּגְאַלְנִי לְאֲמַרְתְּךָ תַּנּוּנִי: רַחוּק מִרְשָׁעִים יִשׁוּעָה כִּי חָקֶךָ לֹא דָרָשׁוּ: רַחֲמֶיךָ רַבִּים ד' כִּמְשַׁפְּטֶיךָ תַּנּוּנִי: רַבִּים רַדְפִּי וְצָרִי מֵעֲדוּתֶיךָ לֹא נִטִּיתִי: רֵאִיתִי בְּגֹדִים וְאַתְמוּטָּטָה אֲשֶׁר אֲמַרְתָּךָ לֹא שְׁמַרְוִי: רֹאה כִּי פְקוּדֶיךָ אֱהַבְתִּי ד' פְּתֹסְדֶךָ תַּנּוּנִי: רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֶמֶת וְלִעוֹלָם כֹּל מִשְׁפָּט צְדָקָה:

אֲשֶׁרִי תַמִּימֵי דָרְךָ הִתְלַכְתִּים בְּתוֹרַת ד': אֲשֶׁרִי נֶצְרִי עֲדִיתִי בְּכָל לֵב יִדְרָשׁוּהוּ: אֵף לֹא פָעַלְו עוֹלָה בְּדַרְכֵי הַלְכוּ: אַתָּה צִוִּיתָה פְקוּדֶיךָ לְשַׁמֵּר מֵאֵד: אַחְלִי יִכְנֹו דְרָכֶי לְשַׁמֵּר חֲקֶיךָ: אִז לֹא אֲבוֹשׁ בְּהִבִּיטִי אֶל כָּל מִצּוֹתֶיךָ: אוֹדֶךָ בִּישָׁר לֵב בְּלִמְדֵי מִשְׁפָּטֶיךָ צְדָקָה: אַת חָקֶיךָ אֲשַׁמֵּר אֵל תַּעֲזֹבֵנִי עַד מֵאֵד:

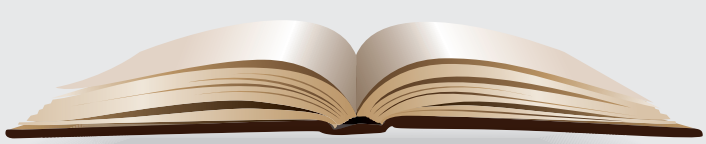
לְעוֹלָם ד' דְּבָרְךָ נֹצֵחַ בְּשָׁמַיִם: לְדֹר וּדֹר אֲמוּנָתְךָ כּוֹנֵנֶת אֶרֶץ וְתַעֲמֹד: לְמִשְׁפָּטֶיךָ עֲמֹד הַיּוֹם כִּי תִפֵּל עַבְדֶּיךָ: לוֹלִי תּוֹרַתְךָ שַׁעֲשֵׁעֵי אִז אֲבֹדְתִי בְעֵנִי: לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁכַּח פְּקוּדֶיךָ כִּי בָם חִיִּיתִנִּי: לֵךְ אֲנִי הוֹשִׁיעֵנִי כִּי פְקוּדֶיךָ דָרָשְׁתִּי: לִי קוֹי רְשָׁעִים לְאֲבִינִי עֲדִיתֶךָ אֲתוֹבֹנוּ: לְכָל תַּכְלָה רֵאִיתִי קִץ רַחֲבָה מִצּוֹתֶךָ מֵאֵד:

מֵה אֱהַבְתִּי תּוֹרַתְךָ כֹּל הַיּוֹם הִיא שִׂיחִתִּי: מֵאִיבִי תִחַפְּמֵנִי מִצּוֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי: מִכָּל מַלְמְדֵי הַשְּׁפֵלְתִי כִּי עֲדוּתֶיךָ שִׂיחָה לִי: מִזְקָנִים אֲתוֹבֹנוּ כִּי פְקוּדֶיךָ נֶצְרַתִּי: מִכָּל אִרְחָ רַע כְּלֹאִיתִי רָגְלִי לְמַעַן אֲשַׁמֵּר דְּבָרְךָ: מִמִּשְׁפָּטֶיךָ לֹא סָרְתִי כִּי אַתָּה הוֹרַתְנִי: מֵה נִמְלָצוּ לִחֲפִי אֲמַרְתָּךָ מִדְּבַשׁ לִפִּי: מִפְּקוּדֶיךָ אֲתוֹבֹנוּ עַל כֹּן שָׁנְאַתִּי כֹּל אִרְחָ שֶׁקֶר:

אֲשֶׁרִי תַמִּימֵי דָרְךָ הִתְלַכְתִּים בְּתוֹרַת ד': אֲשֶׁרִי נֶצְרִי עֲדִיתִי בְּכָל לֵב יִדְרָשׁוּהוּ: אֵף לֹא פָעַלְו עוֹלָה בְּדַרְכֵי הַלְכוּ: אַתָּה צִוִּיתָה פְקוּדֶיךָ לְשַׁמֵּר מֵאֵד: אַחְלִי יִכְנֹו דְרָכֶי לְשַׁמֵּר חֲקֶיךָ: אִז לֹא אֲבוֹשׁ בְּהִבִּיטִי אֶל כָּל מִצּוֹתֶיךָ: אוֹדֶךָ בִּישָׁר לֵב בְּלִמְדֵי מִשְׁפָּטֶיךָ צְדָקָה: אַת חָקֶיךָ אֲשַׁמֵּר אֵל תַּעֲזֹבֵנִי עַד מֵאֵד:

ידיך עשונני ויכוננני הבינני ואלמדנה מצותיה: יראיה יראוני וישמחו כי לדברך יחלתי: ודעתי ד' כי צדק משפטיה ואמונה עזיתני: יהי נא תסדך לנחמני כאמרתך לעבדך: יבאוני רחמיך ואחיה כי תורתך שעשעי: יבשו זדים כי שקר עותונני אני אשית בפקודיה: ישובו לי יראיה וידעי עדתיה: יהי לבי תמים בחקיה למען לא אבוש:

רֹאה עֵנִי וְחַלְצֵנִי כִּי תּוֹרַתְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי: רִיבָה רִיבִי וּגְאַלְנִי לְאֲמַרְתְּךָ תַּנּוּנִי: רַחוּק מִרְשָׁעִים יִשׁוּעָה כִּי חָקֶךָ לֹא דָרָשׁוּ: רַחֲמֶיךָ רַבִּים ד' כִּמְשַׁפְּטֶיךָ תַּנּוּנִי: רַבִּים רַדְפִּי וְצָרִי מֵעֲדוּתֶיךָ לֹא נִטִּיתִי: רֵאִיתִי בְּגֹדִים וְאַתְמוּטָּטָה אֲשֶׁר אֲמַרְתָּךָ לֹא שְׁמַרְוִי: רֹאה כִּי פְקוּדֶיךָ אֱהַבְתִּי ד' פְּתֹסְדֶךָ תַּנּוּנִי: רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֶמֶת וְלִעוֹלָם כֹּל מִשְׁפָּט צְדָקָה:

הַלְמוּד הַיּוֹמִי 'דַּף הַיּוֹמִי בַּהֲלָכָה' בַּמִּשְׁנָה בְּרוּרָה

תַּמְצִית כִּלְלִי הַהֲלָכוֹת שֶׁנִּלְמְדוּ בַּשָּׁבוּעַ זֶה ב'דַּף הַיּוֹמִי בַּהֲלָכָה' סִימָן שֶׁכַּב:

הַקְדָּמָה

יְשָׁנֵם כַּמָּה אֲסוּרִים בְּהֲלָכוֹת שַׁבָּת הַנִּקְרָאִים בְּשֵׁם 'נולד':

הַיְדוּעַ יוֹתֵר הוּא, דָּבָר הַנּוֹלָד וְנוֹצֵר בַּשַּׁבָּת שֶׁלֹּא הָיָה בְּעוֹלָם עַד עַתָּה, וְאַסְרוּהוּ חֲכָמִים מִשּׁוֹם 'מַקְצָה', כִּינּוּן שֶׁלֹּא הָיָה מוּכָן לְשִׁמוּשׁ לְפָנֵי שַׁבָּת, וְכָל דָּבָר שֶׁלֹּא הָיָה בְּדַעְתּוֹ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּעָרֵב שַׁבָּת בֵּין הַשְּׁמֻשׁוֹת, הֵרִי הוּא מַקְצָה לְכָל הַשַּׁבָּת, וְכַגּוֹן: פְּרוֹת שֶׁגִּדְלוּ בַּשַּׁבָּת, שֶׁלֵּג הַיּוֹרֵד בַּשַּׁבָּת, מִים הַנוֹטְפִים מִמְּזוּג בַּשַּׁבָּת וְכוּ', שֶׁכָּל אֵלּוּ הֵם דְּבָרִים שֶׁנּוֹצְרוּ בַּשַּׁבָּת, וְהֵם מַקְצָה.

נולד נוסף הוא, שֶׁיֵּךְ לְהֲלָכוֹת הַכְּנָה מִחַל לַשַּׁבָּת, שֶׁכִּינּוּן שֶׁצָּרִיךְ לְהַכִּין אֶת סַעֲדוֹת הַשַּׁבָּת מִחַל כְּפִתוּב "וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי וְהַכִּינוּ אֶת אֲשֶׁר יִבְיֹאוּ", א"כ יֵצֵא מִקְרָה בּוֹ נוֹלָדָה בִּיצָה בַּשַּׁבָּת, שֶׁהַכְּנָתָה וְגַמִּירְתָּה הִיוּ בַּיּוֹם שֶׁלִּפְנֵיהָ, וְאִם הָיָה יו"ט לְפָנֵי הַשַּׁבָּת, גַּמִּירְתָּה הַבִּיצָה הִיְתָה בְּיו"ט, וְיֵוצֵא שְׂוִי"ט הַכִּין לַשַּׁבָּת, וְזֶה אֲסוּר. וְזֶה דִּין 'נולד' הַמִּתְבָּאֵר בְּסַעֲיָפִים אֵלּוּ שֶׁלִּפְנֵינוּ.

הַלְכָה לְמַעֲשֵׂה

סְעִיף א' - ב'

אָסוּר הַכֵּנֶת סְעֵדָה מִשַּׁבֵּת לְיוֹם טוֹב וּמִיוֹם טוֹב לְשַׁבֵּת - כְּתוּב בַּתּוֹרָה (פִּרְשֵׁת בְּשֵׁלַח פָּרָק טז פְּסוּק ה) "וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי וְהִכִּינוּ אֶת אֲשֶׁר הֵבִיאוּ", לְמַדְנוּ מִכָּאן שֶׁסְעֵדַת שַׁבַּת צְרִיכָה הַכְּנָה מִקֵּדֶם הַשַּׁבָּת, וּמִכִּיּוֹן שְׁפָתָם 'יוֹם שְׁשִׁי' הוּא יוֹם חַל, הָרִי שֶׁהַכְּנָה לְשַׁבַּת צְרִיכָה לֵהְיוֹת דּוֹקָא בְּיוֹם חַל, וּמִכִּיּוֹן שִׂיּוֹם טוֹב גַּם נִקְרָא 'שַׁבָּת', אִם כּוֹ גַּם לְגַבֵּי סְעֵדַת יוֹם טוֹב נֶאֱמָרָה הַלְכָה זוֹ, שֶׁהִיא צְרִיכָה הַכְּנָה דּוֹקָא מִיוֹם חַל וְלֹא מִשַּׁבַּת שְׁלֹפְנִיָּהּ. וּמִשִּׁכָּךְ גַּם אָסוּר לְהִכִּין מִיוֹם טוֹב לְשַׁבָּת, כִּי שַׁבַּת צְרִיכָה הַכְּנָה דּוֹקָא מִחַל, וְיוֹם טוֹב נֶחָשֵׁב 'שַׁבָּת', וְאָסוּר זֶה הֵנוּ אָסוּר מִהַתּוֹרָה.

בִּיצָה שְׁנוּלָדָה בְּשַׁבַּת אוֹ בְּיוֹם טוֹב - חֻכְמִינוּ ז"ל גָּלוּ לָנוּ כִּי כָל בִּיצָה שְׁנוּלָדָה הַיּוֹם, הַכְּנָתָהּ בְּמַעֲשֵׂי הַתְּרַנְגְּלוּת נִגְמָרָה כְּכַר אֶתְמוּל, אִם כִּךְ יוֹצֵא שִׂיּוֹם טוֹב הַסְמוּךְ לְשַׁבַּת כְּגוֹן שְׁחַל בְּיוֹם שְׁשִׁי, בִּיצָה שְׁנוּלָדָה לְמַחְרָת בְּשַׁבַּת, אָסוּרָה מִהַתּוֹרָה בְּאִכְלָהּ בְּשַׁבַּת, כִּיּוֹן שֶׁכְּכַר נִגְמָרָה בְּיוֹם שְׁלֹפְנִיּוֹ, הֵינּוּ בְּיוֹם טוֹב, וְנִמְצָא שִׂיּוֹם טוֹב הִכִּין אֶת הַבִּיצָה לְשַׁבַּת, וְיִישׁ כָּאֵן אָסוּר הַכְּנָה מִיוֹם טוֹב לְשַׁבַּת. וְכֵן לְהִפְךָ יוֹם טוֹב שְׁחַל בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, בִּיצָה שְׁנוּלָדָה בּוֹ תֵּהִי אָסוּרָה בְּאִכְלָהּ בְּיוֹם טוֹב, מִכִּיּוֹן שֶׁהַבִּיצָה כְּכַר נִגְמָרָה יוֹם לְפָנָי שְׁנוּלָדָה דֵּהֵינּוּ בְּשַׁבַּת, וְנִמְצָא שֶׁשַׁבַּת הִכִּינָה לְיוֹם טוֹב, וְגַם זֶה אָסוּר מִדִּין הַכְּנָה מִשַּׁבַּת לְיוֹם טוֹב כְּפִי שְׁבָאֲרָנוּ בְּקִטּוֹעַ הַקּוּדָם.

מִדִּין תּוֹרָה, כָּל שַׁבַּת וְיוֹם טוֹב שֶׁיֵּשׁ לְפָנֵיהֶם יוֹם חַל, בִּיצָה שְׁנוּלָדָה בֵּהֶם מִתְּרַת שְׁהָרִי יוֹם חַל הִכִּין לְשַׁבַּת, אֲמַנָּם חֲשָׁשׁוּ חֻכְמִינוּ ז"ל שֶׁמֵּא יִטְעוּ וַיֹּאמְרוּ שְׁכֵמוּ שְׁבִיצָה זוֹ מִתְּרַת כִּךְ גַּם בִּיצָה שְׁנוּלָדָה בְּשַׁבַּת שְׁלֹפְנִיּוֹ יוֹם טוֹב מִתְּרַת, וְלָכֵן אָסוּרוֹ כָּל בִּיצָה שְׁנוּלָדָה בְּשַׁבַּת אִף אִם חַל יוֹם טוֹב בְּיוֹם

ששי, וכן אסרו כל ביצה שנולדה ביום טוב אף אם לא חל שבת לפניו.

ביצה שנולדה ביום ראשון - אמנם אם ביצה נולדה ביום ראשון שהוא חל, אינה אסורה, אף שהביצה נגמרה בשבת, משום שסעדת יום חל אינה חשובה, ולא מצאנו שצריכה הכנה מיום שלפניה כסעדת שבת ויום טוב, ולכן לא אומרים ששבת הכינה ליום חל.

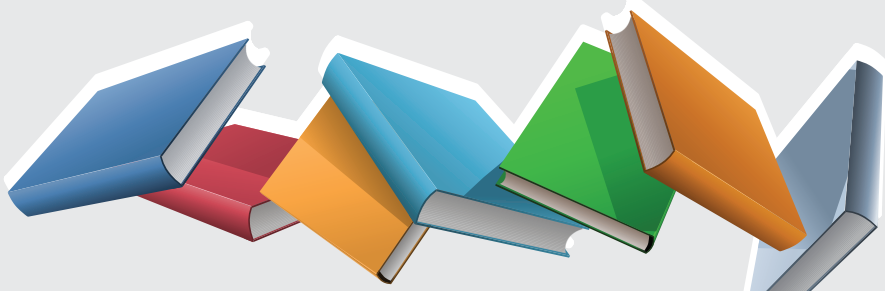
אסור טלטול בביצה שנולדה בשבת - ומשום שכל ביצה שנולדה בשבת וביום טוב אסורה באכילה באותו יום או מהתורה או מדרבנן, היא אסורה אף בטלטול, שהרי כל דבר שלא עומד לשמוש בשבת הוא מקצה ואסור לטלטלו.

ביצה אסורה שנולדה בשבת שנתערבה בביצים מתרות, מה דינה?

דבר שהוא אסור באכילה, שהתערב בדבר המתיר באכילה, הדין שהוא בטל ברב, אם יש רב של דברים המתירים בתערבת, וגם הדבר האסור שהתערב מתיר, וכגון ביצה של עוף טרפה שנתערבה בביצים מעוף פשוט, כל הביצים מתרות, כי הביצה האסורה נתערבה ברב ביצים פשוטות.

אמנם במקרה והדבר האסור שהתערב בדבר המתיר, הוא דבר שיש לו מתירים, הינו שיהיה לו התיר לאחר זמן וכגון פרות טבל שלא עשרו אותם שנתערבו בפרות מעשרים שמתירים, שפרות הטבל נחשבים דבר שיש לו מתיריו שהרי אפשר לעשר אותם ויהיו מתירים, ואז כל התערבת תהיה מתרת מעקר הדין בלי שום חשש אסור, לכן כעת הוא אינו בטל וכל התערבת אסורה. ולכן ביצה שנולדה בשבת שאסורה באכילה ובטלטול בשבת, כיון שלמחר תהיה הביצה מתרת, נמצא שהיא דבר שיש לו מתירים, ואם היא נתערבה בשבת אפלו באלף ביצים מתרות, לא בטלה הביצה האסורה ברב הביצים המתרות, ולכן כל הביצים אסורות בשבת באכילה ובטלטול בשבת.

פרק קל

שִׁיר
הַמַּעֲלוֹת מִמַּעַמְקִים קָרְאתִיהָ
ד': ד— שְׁמָעָה בְּקוֹלִי
תִּהְיֶינָה אֲזַנֶּיהָ קֹשְׁבוֹת לְקוֹל
תִּחְנוּנֵי: אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמַר יְיָ ד' מִי
יַעֲמֵד: כִּי עֲמָהּ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּגְרָא:
קוֹיִתִי ד' קוֹתָהּ בְּפִשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחֵלֵתִי:
בְּפִשִׁי לִד— מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר שְׁמָרִים
לְבַקֵּר: יַחַל יִשְׂרָאֵל אֶל ד' כִּי עִם ד'
הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עֲמוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה
אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:

לאחר לימוד ההלכות הנכם מוזמנים להשתתף
בחידון טלפוני נושא פרסים 077-6140000
לקבלת לוח 'הדף היומי בהלכה' 02-5609000

